

ným čili nic; odpovídal-li trest v rámci zákona p o d l e v o l n é ú v a h y soudcovské vyměřený stupni provinění, čili nic. Jen mimochodem budiž poukázáno na velmi pochybný postup, že soud zrušovací má posuzovati nyní odvolání, jež svého času prohlášeno bylo bezpředmětným a že soud první stolice při novém rozhodnutí by se tak zcela formálně zavazoval, rozhodovati o opravném prostředku, o němž rozhodovati vyhrazuje zákon vyšším stolicím. Fakticky bude ovšem soud první stolice bráti zřetel k obsahu toho nevyřízeného odvolání při výměře nového trestu, již proto, že i žalobce ve svém návrhu stran výměry nového trestu vezme nepochybně obsah toho odvolání za podklad. Než takové rozhodování o odvolání soudu první stolice přímo ukládati jako podklad pro výměru nového trestu, jak děje se to s hlediska zmíněné judikatury, nezdá se býti na místě. Také sotva lze přisvědčiti argumentu, že postavení obžalovaného, k jehož zmateční stížnosti byl původní rozsudek zrušen, nemůže býti nepříznivějším než postavení obžalovaného, jehož zmateční stížnost byla zavržena, jak by tomu prý bylo, kdyby zákaz reformace in pejus pozbyl účinnosti již prostou skutečností žalobcova odvolání, předpokládaje jen jeho formální bezvadnost. Vždyť v případě, kde byl prvním rozsudkem vyměřený trest skutečně příliš nízkým, nečiní to asi pro obžalovaného rozdíl, stalo-li se zvýšení trestu následkem toho, že soud zrušovací zamítnuv zmateční stížnost odvolání vyhověl a trest zvýšil anebo učiní-li to v případě zrušení rozsudku soud první stolice znova trest vyměřující. Naopak v případě posléze uvedeném zbývá mu ještě druhá instance. A poukazuje-li se na nepřípustnost, dovolávati se jí obžalovaným, zůstal-li trest nově vyměřený zas pod dolní mezí zákonné sazby, stačí poukázati na to, že také žalobce nemá opravného prostředku, byl-li nový trest, byť i podle jeho náhledu příliš mírný, vyměřen přec v rámci zákonné trestní-sazby. Neníť to důsledkem porušení zákazu reformace in pejus, nýbrž toliko důsledkem předpisu druhé věty § 283 tr. ř., pojatého do zákona jen za tím účelem, aby vyšší instance nebyly odvoláním co do trestu příliš zatěžovány. Z těchto důvodů usnesl se plenární senát na právní větě v čele plenárního rozhodnutí uvedené, k níž se ještě dodává, že odvoláním formálně bezvadným jest odvolání tak vypravené, že nemůže býti odmítnuto pro svou opožděnost, neprovedenost, nepřípustnost, nebo pro nedostatek legitimace odvolatelovy, nýbrž musí býti vzato za podklad věcného přezkoumání rozsudku.

Čís. 3311.

Nejde o zpronevěru, má-li pachatel důvodně za to, že vlastník svěřené věci nebude činiti námitky proti jeho dispozici s věcí svěřenou, nebo pokládá-li se důvodně za oprávněna, si ji podržeti, na př. z důvodu vzájemné pohledávky, a svou vzájemnou pohledávku uplatniti; ba podle okolností případu může se pachateli vědomí o materiální bezprávnosti zadržení nebo přivlastnění svěřené věci nedostávat i tehdy, když tu ne-

bylo podmínek započtení jeho vzájemné pohledávky podle ustanovení občanského zákona.

(Rozh. ze dne 31. října 1928, Zm I 432/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost státního zastupitelství do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 15. března 1928, jímž byl obžalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro zločin zpronevěry podle §§ 183, 184 tr. zák.

Důvody:

Dovolávajíc se důvodu zmatečnosti podle čís. 5 § 281 tr. ř. uplatňuje zmateční stížnost státního zastupitelství, že je formálně vadným předpoklad nalézacího soudu, že obžalovaný peněz mu svěřených nepoužil pro sebe v úmyslu, je Dr. S-ému vůbec nevydati nebo s nimi trvale naložit jako s vlastními, nýbrž že jich použil pro sebe jen v okamžité tísní v domnění, že Dr. S. nebude proti tomu činiti námitek; neuvedlť prý nalézací soud o této rozhodné skutečnosti (že obžalovaný byl jen v okamžité tísní), vůbec důvody, prokazující, že obžalovaný měl v rozhodné době skutečně nejen možnost, nýbrž i jistotu, že bude moci vyhověti závazkům, přejatým s převzetím oněch 15.000 Kč, když těchto peněz neoprávněně a vědomě protiprávně použil pro sebe, jak prý o tom svědčí jeho omluvné dopisy Dr. S-ému, žádající o poshovění a obsahující výmluvy na různé překážky. Výrok soudu o okamžité tísní je prý nad to přímo v rozporu s rozsudkovým zjištěním, že obžalovaný svěřené mu částky vyčerpal pro sebe na cestách do ciziny, jmenovitě do Rakous, kde byl zaměstnán jako správce s kaucí 5.000 Kč, aniž dostal za tři měsíce plat; je prý proto pochopitelné, že obžalovaný až do doby své vazby ve Vídni a v Jihlavě neměl vůbec ani možnosti, vydati peníze oprávněnému, ani jistoty, zda bude tak kdy moci učiniti. Také zjištěné časové rozpětí mezi přijetím peněz (22. července 1925) a vazbou (4. prosince 1925) nikterak prý nepoukazuje na okamžitou tíseň, nýbrž na trvalý stav, v němž byly svěřené peníze odňaty moci oprávněného. Zmateční stížnost je neodůvodněna. Z rozsudkových důvodů je vidno, že nalézací soud nevyloučil u obžalovaného subjektivní vinu jen z toho důvodu, který napadá zmateční stížnost, vytýkajíc mu neúplnost a rozpor. Podle obsahu rozsudku má nalézací soud za to, že obžalovaný peněz mu svěřených použil pro sebe jen v okamžité tísní a v domnění, že Dr. S. nebude proti tomu činiti námitek, ježto neodpověděl na dopis obžalovaného ze srpna 1925; že obžalovaný byl s Dr. S-ým delší dobu ve spojení, učinil mu různé služby a že, třebaže tehdy za to nic nepožadoval, mohl právem v tísní očekávati, že Dr. S. to uzná a bude souhlasiti s tím, že obžalovaný peněz mu na čas svěřených použije pro sebe; že obžalovaný chtěl po případě uplatniti proti Dr. S-ému nárok na odměnu za peněžité výhody, které Dr. S. jeho zásluhou a pomocí získal, a že nelze vyloučiti,

že obžalovaný i ve příčině opatření matrací konal různé cesty a pochůzky, za které mohl žádati odškodnění. Podle tohoto odůvodnění neopírá nalézací soud sprostující výrok jen o úvahu, že obžalovaný použil svěřených mu peněz jen v okamžité tísní, nýbrž vedle toho i o úvahu, že se obžalovaný vůbec vzhledem k déle trvajícimu styku s Dr. S-ým a vzhledem k různým úsluhám, učiněným Dr. S-ému, mohl domnívati a právem očekávati, že Dr. S. vše uzná a nebude činiti námitky proti oné svémocné, avšak jen přechodné dispošici s penězi; kromě toho nabyt nalézací soud i přesvědčení, že se obžalovaný pokládal za oprávněna, uplatňovati proti Dr. S-ému nárok jednak na odměnu za peněžité výhody, které tento jeho zásluhou a pomocí získal, jednak na odškodnění za různé cesty a pochůzky, které obžalovaný ve věci, o niž jde, konal. Nejde však o zpronevěru, má-li pachatel důvodně za to, že vlastník svěřené věci nebude činiti námitky proti jeho dispošici s věcí svěřenou, nebo pokládá-li se důvodně za oprávněna, si ji podržeti, na př. z důvodu vzájemné pohledávky, a svou vzájemnou pohledávku uplatniti (sb. n. s. čís. 2496); ba podle okolností případu může se pachateli vědomí o materiální bezprávnosti zadržení nebo přivlastnění svěřené věci nedostávati i tehdy, když tu nebylo podmínek započtení jeho vzájemné pohledávky podle ustanovení občanského zákona (sb. n. s. čís. 2200). Zmateční stížnost nenapadá vůbec onu část důvodů, v níž dochází výrazu řečené právní stanovisko, nýbrž snaží se jen zvrátiti předpoklad nalézacího soudu, že byl obžalovaný v dotčené době jen v okamžité tísní. Podle toho, co shora řečeno, je však jisto, že jsou již ony nenapadené úvahy nalézacího soudu o sobě způsobilé, vyloučiti subjektivní vinu obžalovaného ve směru zločinu podle § 183 tr. zák. Bylo proto zmateční stížnost jako bezdůvodnou zamítnouti.

Čís. 3312.

Zjištění a posouzení předpokladů promlčení trestného činu jest v řízení porotním přikázáno nikoli porotcům, nýbrž výhradně porotnímu soudu, jemuž jest se při tom řízení všeobecnými průvodními pravidly § 258 tr. ř.; porotní soud může uznati na promlčení a vynésti proto rozsudek sprostující i tehdy, když porotci zodpověděli otázku viny kladně.

Náhrada ve smyslu § 229 b) tr. zák. je pojmem odlišným od pojmu náhrady škody ve smyslu § 187 tr. zák. zejména potud, že trestné činy uvedené v tomto §, stávají se beztrestnými jen tehdy, když pachatel napraví dříve, než o jeho provinění zví soud nebo jiná vrchnost, v š e c h n u š k o d u, vzešlou z jeho skutku, kdežto k promlčení trestného činu stačí po případě, nahradil-li pachatel škodu j e n z č á s t i, za předpokladu, že tak učinil podle své možnosti (podle svých sil) a že se náhrada stala až do vynesení rozsudku soudem nalézacím.

(Rozh. ze dne 31. října 1928, Zm I 596/28.)